

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

Erfordia Fidelis Filia Moguntiae. Epistola Moguntiae ad Erfordiam filiam
cum haec sese anno 1665. Matri dederet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

ERFORDIA

FIDELIS FILIA

MOGUNTIAE.

EPISTOLA

*Moguntia ad Erfordiam filiam cum hac sese
anno 1665. Matri dederet.*

S At bellis iræq; datum, procul improbe Mavors,
Arma minaq; procul: stat bona verba loqui.

Tu votis eura una meis, Erfordia, salve:
Heu! tam per longos non mihi visa dies.

Huc ades, ô liceat collo dare brachia circum,
Longa Tuis liceat basia ferre genis.

Ferre ut non licuit, scis, tertia vertitur atas:
Quanto hæc pensari tempore damna decet!

An fugis & spernis nil proficientia verba,
Pugnando amplexus, nec nisi victa dabis?

Quid vult illa sibi vultu horrens, Filia, nubes,
Heu mihi! signa metus an feritatis habet?

Sit metus an feritas, huc ô vestigia flecte,
Quamq; agitas animo, ne pede carpe fugam.

Scilicet expectas, faciam quod in hoste liceret,
Conscia quodq; Tibi es promeruisse, times.

Lux mea, parce metu, quæ sit clementia nobis
Volve animo, non quam sit tua culpa gravis.

Utile consilium, meritis ulciscier hostem,
Vindictæ ratio hæc pectore sola sedet.

Non facit ad mores nostros pressura iacens:

Quid loquor? haud dici, Gnata, iacere notes.

Stabit nostra tibi nullo victoria damno,
Laxos pande sinus, commoda multa feret.
Utque ego multa Diis, quod vici, debeo: debes
A me quod victa es, non, mea Gnata, minus.
Heu mihi! si verbis & nunc offenderis istis,
Teque negas porro, sis licet, esse meam.
At certe non Mater eram Tibi digna negari,
Id sumptu peteres divite, si sciperes.
An non noster honos rerum tutela Tuarum,
Aut ubi quam nostro tutior in gremio es?
Quæque dedit Matri Pater almæ Pallia Romæ,
An non apta tuum pellere, Gnata, gelu?
Aurea sum, meritoque meo vocor aurea Mogus,
Auro cum placeant omnia, displiceo.
Quam gerimus, mitræ excelsos quis nescit honores?
Bissenis leges fert ea præsulibus.
Sedes sancta, habeo magnum per sæcula nomen,
Haud aliam dederis nobilitate parem.
Me Gnatâ, Dea terrarum, Roma alta superbit,
(Quanquam fors parvi Tu decus illud habes)
Pondus habet pietas? Cœlo gratissima vixi,
Et dudum superis mutua cura fui.
Hæresis ut toties nostro bibe, dixerit, auro,
Non faciam dixi, perfida, non faciam.
Et tinctum ut dederit toties mihi virus hymetto,
Non comedam dixi, callida, non comedam.
Cæsar habet primas, Moguntia clara secundas:
Altera sum regni gloria Teutonici.
Oto virum nostro loquitur gravis ore Senatus,
Et coit, & nostro consulit arbitrio.
Cæsar reus sacro ornatur diademate vertex
per nostras (Patres sic statuere) manus.
Quodq; fuisse Atlanti Thyrinthius Heros,
id summi imperii in pondere Cæsaribus.

Sin-

Singula quis numeret, cœlo queis colla levamus?

Grana quoque hic numeret littoris, astra poli.

Sed labor in vanum it, tædetque hac parte morari,

Nec Te noster honos aut tua lucra movent.

Ut Matrem credas dabo pignora certa, nec unquam

Me volo vel modicum, sim nisi Mater, ames.

Fortè rogas, & ais: quo sum Tibi nata Marito,

Quis fuit, & dignus num fuit ille thorus?

O mea, non nescis, sed vis nescire videri,

Quo mihi sis primum filia nata patre.

Reppete, Præsul erat quo non præstantior alter

Aut melior, Britonum regia progenies.

Scire juvat nomen? BONA plurima FECIT & inde

Æternum in fastis nunc quoque nomen habet.

Is junxit sibi me, juncto descendis ab illo:

Filia, quam longi temporis acta loquor!

Hinc sacro nostra es: fieres ut jure profano,

Imperio dedit & nomine *magnus Otho*.

Filius huic *Guilielmus* erat, dignissimus hæres,

Nec magno soboles inficianda Patri.

Hunc firmante Pater Româ pariter mihi sponsum,

Quodque Tui tenuit, Matris id esse dedit.

Te stabili is junxit nexu, propriamque dicavit,

Fecit & ut nullâ parte aliena fores.

Historiæ fidam per priscae curre papyrum,

Dispeream, si non hæc mea dicta probat.

Hæc & plura Tibi toties dixisse recordor,

Quid Tu? mentiris, vox tua semper erat.

Quid facerem? augebant Tibi mitia verba tumorem,

In jus (namque super nil erat) ergo voco.

Nec mora, damnavit justus Tua jurgia Cæsar,

Et victrix tanto Judice causa mea est.

Is Tibi dixit: ama, cole justam, Erfordia, Matrem,

Sed Tibi res vilis parvaque Cæsar erat.

Quid moror, & variis Te vindico, Filia, causis,
Quod memor es toties fassa fuisse mihi.
Ah! scio, non alio cum velles nomine dici,
Nec titulo Gnatae gratior ullus erat.
Heu! quoties dixi: sis, ô Moguntia, Mater,
Ipsa Tibi æternum nata fidelis ero.
Cum feret astra solum, nascentur gramina cœlo;
Tunc finem, genitrix, noster habebit amor.
Addiderasq; fidem verbis, quot sæcula nostro
Mansisti stabilis, scimus, in obsequio.
Tunc mea jura tui retulere, & nomina numi,
Quos veri testes arca vetusta tenet.
Scis quoq; quod nostris, quia filia, noscere signis,
Pictaq; materna est hinc rota mille locis.
Inunc, meq; ultra Genitricis nomine falsæ
Circumfer, modicum si Tibi frontis adest.
Exclamare juvat: quantum difformis ab illa,
Qualis es, & quondam filia qualis eras!
Jam ferat Aitra solum, nascantur gramina cœlo:
Nam Tuus in ventos omnis abiit amor.
Aut mage versus amor Tuus est in tædia nostri,
Et nihil aut modicum est jam Tibi dulce meum.
Horresco referens, morior dum mentem voluto,
Quam fuerim duræ nausea magna Tibi.
Quam Tua sint pretiosa odia, & constantia magno,
Illacrumans possum dicere, Tuq; potes.
Exhausti, sentimus, opes nostrasq; Tuasq;
Dum mavis nil non, quam juga nostra pati.
Sic Phalaris fugiendus erat, sic barbarus Atreus,
Quæq; est fraternâ cæde morata patrem;
Aut truculentus, equis homines qui pabula fecit,
Quosq; pares alios Trinacris ora tulit.
Quid nisi, quod Matris peterem Te nomine scisses
Quamq; animus mitis, lenta sit ira mihi.

Quid

Quid nisi tot meritis fueras obstricta parenti,
 Gratia num meritis debita nulla fuit?
 Haud equidem gratis quondam constanter amasti,
 Quàm larga obsequii præmia, Gnata, dedi!
 Die age quod sentis, si nescis, inspicere fastos,
 Acceptum referes esse superba mihi.
 Quam motura fores cornix æsopica risum,
 Filia, si plumas, dixero, redde meas!
 Vilis eras, si prima Tui repetatur origo,
 In Te nec livor quem stimulare, erat.
 Quæ fuerint tanti, quæris, primordia fastus?
 Aspice quas habitat rustica turba casas.
 Jura dedit, clausis stabulo modò bobus arator,
 Curia tunc Patrum canna, lutumq; fuit.
 Haud tunc præcipites cingebant moenia fossæ,
 (Mansissetq; utinam jugiter ille status)
 Nos largimur opes, irritamenta malorum,
 (Quàm benè vox rebus convenit ista Tuis!)
 Sunt opus heu! turrets, fossæ & tua moenia nostrum,
 Quis mihi pugnares scilicet arma dedi.
 O quibus, ô quantis malè provida sumptibus egi,
 Quis arcenda fui, ut moenia firma forent!
 Vipera sic lædens per nostra impendia crevit,
 Et patior telis vulnera facta meis.
 Dic, ô quæ fueras quondam cupidissima nostri,
 Ut fieres hostis, quæ Tibi causa fuit?
 An libertatis Te falsa fefellit imago,
 Displicuitq; meum tam Tibi mite jugum?
 Tantum heu! libertas potuit causare malorum,
 Aut mage non veri futilis umbra boni.
 Nam libertatis damnosa licentia vultus
 Mentita est, omni sævior Imperio.
 Sic erat: at gravior, scimus, Te cura momordit,
 Eloquar, an tutum præteriisse magis?

Ne malè grata tuos turbarem Mater amores,
Hinc metus, hinc odio maxima causa tuo.
Quid loquor? ah! video læsi tot signa pudoris,
Filia, quis foetens ubera cancer edit?
Ut livent oculi, ut periit decor ille genarum!
Quis raptæ spoliū Virginitatis habet?
Dum laxo Tibi frena, vagoque incauta futuri,
Tempora servavit forsitan ista procus?
O cui me similem, cui Te, mea nata, vocabo,
Nonne Ceres ego sum, Filia Tu Cereris?
Scis quo Persephonen luctu Dea flevit Eleusis,
Cum prædæ stygio cesserat illa Jovi.
Te quoque, sed lætam rapuit, quem dicere nolo;
Fine carent lachrimæ, quas movet iste dolor.
Aspice tam longo morientia lumina fletu,
Quique genas alveo duplici sulcus arat.
Quæ rapuit Matri patruus sua gaudia servat,
Dî melius! quam nos tam mala fata premant.
Astra Ceres habitat, stygium Proserpina regnum,
Filia, sit paritas hac quoque parte cave.
Errasti, ô mea, nec causas habet error honestas,
Estq; Tibi, cæcus si fuit ullus amor.
Tange caput, rasum est, positum sine lege cucullum
Aspice: in amplexus illius ire potes?
Aspice, monstroso ut turgent abdomina clivo,
Accusantque pedes tam grave ventris onus.
Ilia amatoris, mea lux, præcincta tuere,
Hoc signum casti vota pudoris habent.
Quam Tibi porrexit non justa in foedera dextram,
Unctæ est & natum Virginis illa tulit.
Verba dedit jurata Deo, jurata fefellit,
Nec Tibi, quam dederat, firmior illa fides.
Dive Pater, BONA qui FECISTI plurima, & inde
Æternum in fastis nunc quoque nomen habes,

Alite

Alite lugubri Gnatae communis amores
Qui rapuit, dispar quam fuit ille Tui!
Te nivei mores Divum asscripsere senatu;
Et poteras credi coelica progenies.
Ille bonam mentem manibus post terga ligari
Pertulit, & vitiis pompa superba fuit.
Infœlix poterat ritus & sacra novare,
Haud animi poterat jura novare sui.
Imperia extincti sexus Tu cœlibe vitâ,
Consumpsitque in Te tela nefandus amor.
Abstulit huic totum lascivo pectore Numen
Lubrica diva Paphon quæ tenet, orta salo.
Summa Tibi scelerum monachæ libare pudorem;
Hic rapit: O mirâ religione virum!
Ipse frequens lachrymis nocte, quam longa, fovebas,
Dulce dedit lunas huic vigilare merum.
Firmavit Numen, Gnatam quæ sacra docebas,
Pignora dum veri prodigiosa dedit.
Audiat hoc Æther: peccato Numinis actum est,
Si Tibi credentes noxius error habet.
Alter falsidico facilem sermone fefellit,
Signa nec ulla, fidem queis mereatur, habet.
Filia, da veniam communia damna querenti,
Nec Matrem in tanto vulnere flere veta.
Hoc fineret, junxit qui mortua corpora vivis,
Aut alius filices corde, vel æra gerens.
O nimium nobis, nimiumque atrociter hostis,
Quique Tibi, dubites, hospes an hostis erat:
Is qui sacrorum concussit litibus orbem,
Tunc odium nostri, cum nova sacra dedit:
Omnia nam retrò ferri, ex quo, nata, vereris,
Ne mihi furtivus sordeat ille gener.
Parce metu: quod amas, licitum lex publica fecit,
Non lubet, estque nefas hanc violare mihi.

Sa-

Sacra aliena meis sequitor , sed amato parentem.
Non eris, en dextram porrigo, cara minus.
Euge, dju infelix longisq; erroribus acta,
Ad Matris sinus, & bona prisca redi.
Reppete, dum nolles quicquam praeponere Matri.
Pronus erat quivis in Tua vota Deus.
Quæq; aliis errat, vario incertissima vultu,
Prospera sors, constans & Tibi fida fuit.
Livore imbelli pallens vicinia latè,
Admiransq; Tuas, filia, vidit opes.
Extera concuterent, seu Te civilia bella,
Pressimus imposito noxia bella pede.
Vah! quantis se iterum Thuringica gloria rebus
Attollet, tutrix cum Tibi Mater erit!
Imperium nostrum plus libertate probabis,
Plusq; eris hoc mihi libera servitio.
Ergò age, gestarum veniant obliviam rerum,
Hæc nova non aliter foedera firma manent.
Immemor extinguat, dixi, Tua crimina Lethe,
quin si quid nocui, Tu quoq; dicis idem?
Fortè videns, mea lux, quæ propugnacula condo,
Sæva mihi, video, frena parantur, ais,
Heu mihi! quæ surgunt turres, Cœloq; minantur,
quam vereor, paret hæc machina triste jugum!
Solve metus, haud sæva Tibi, sed frena parantur
Mollia: num renues mollia frena pati?
Fulgere & hæc auro Genitrix dabit aurea, qualis
Impedit auro albas Cypria mater aves.
Arma geret solum miles, quibus arceat arma,
Nec, si Tu Matrem diligis, hostis erit.
Fabula narratur decantatissima vulgo,
Excusare meos, ut reor, apta metus;
Materiam præbet nostris sermonibus aptam,
Et brevis est; aures ne, mea nata, nega.

Cum

Cum custoditum minimè satura ret ovile,
Arcerentq; lupos, sedula turba, canes.
Fortè lupo, canos dederat cui longior ætas,
Profuit insigni fratribus admonitu:
(Credere si dignum est, dedit hæc consulta Lycaon
quondam homo, nunc membris & feritate lupo)
quæ tenet ac tenuit cerebrum Bœotia, Fratres,
Enecat, & voto ne potiamur obest.
Nutritur dapibus vulpecula semper opimis,
Hoc illi tribuunt pectora facta dolis.
Dum lupo usq; refert professo Marte Leonem,
Aut famet, aut vigili præda fit ille cani.
Subruimur bello, quos pax mentita juvabit,
Laudatur, virtus an sit in hoste dolus.
Pergama fraude jacent, arsit Graio Ilion astu,
Callida plusq; annis nox dedit una decem.
Fœdus iniri hortor fictum, lex fœderis esto,
Ne sit odorisequus propter ovile canis.
Vicimus, & dubio haud stabit certamine præda,
Si custode pecus destituetur iners.
Finierat, subitoq; dolos genus omne probavit;
Successusq; habuit non bona causa bonos.
Lanigero dum visa gregi est pax optima rerum,
Insomnesq; canum reppulit excubias:
Invasit prædo innumerus sine vindice caulas,
Deq; grege immenso non super ulla fuit.
Cum Phrygibus sero una sapit sub dente cruento,
Atq; ait: O ubi nunc, fida caterva, canes!
Eheu! credulitas nocuit, custosq; remotus.
Plura locuturam nex properata vetat.
Aptior haud ulla est maternæ fortis imago,
Fabula quem monstrat, si meus error erit.
Quàm breve erit nobis & lamentabile regnum,
Filia, si nutu statq; caditq; tuo!

Quo mage da veniam justis, Erfordia, cœptis,
Tamque puta justo crimen abesse metu.
Forſan & hoc angit memorem, ſemperque recurſat
Quod vici, inque tuum quod caput arma tuli.
Non ſic: arma tuli pro te, veniamque datura,
Si qua fuit forſan, non mea culpa fuit.
Teſtor utrumque caput, nolens in prælia veni,
Nolueram, invitæ Tu mihi velle dabas.
Quam merito fueram Regumque & fabula vulgi,
Volve animo, aſſerent jus niſi bella meum.
Debueram digito monſtrari, & dicier, hæc eſt,
Quæ ſe ſe & Gnatam & negligit Imperium.
Tam foret & juſtâ lentus Leopoldus in ira,
Et regni poterat perdere jura ſui?
Quam Cæſar fuerat vanum, & miſerabile nomen,
Si ſua Te ſineret ſpernere ſceptra, vide.
Quo feror, & duris miſeram ſermonibus uro,
Devia non juſſum cur rota ſtringit iter?
Nam video, mea nata, pudet, noxamque fateris,
Plurimaque in vultu ſigna dolentis habes,
Et lachrymæ malas, geminus velut imber, inundant,
Captaque ut Andromache, vel Philomela gemis.
Sento jam, veteris redeunt incendia flammæ,
Et reparat, video, ſemina priſcus amor.
Quam bene, ni vulpem mendax ſub pectore verſas,
Et Matrem tantum diſſimulanter amas!
Hæc eſt illa dies, mihi quâ, mea vita, revixti,
Hæc eſt Io! matri, nata, renata die.
Fauſta dies, meritò albenti ſignanda lapillo,
Et cui non dederunt ſæcula bina parem.
Hæc Tibi, Gnata, dies nullo damnabitur ævo,
Sortis erit duræ terminus iſta dies.
Tu modo fida eſto, nunquam eſſe revicta dolebis,
Sermo ratus, juro, tempore noſter erit.

R. E.